

ПОГОДЖЕНО
*Протокол засідання
педагогічної ради гімназії
від 30.08.2024 № 1*

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ від 30.08. 2024 № 56-о

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
для 5-7 класів
Жилинецької гімназії
Ярмолинецької селищної ради
Хмельницької області
на 2024/2025 навчальний рік

ЗМІСТ

Розділ 1. Призначення гімназії.

Розділ 2. Цілі та задачі освітнього процесу гімназії.

Розділ 3. Навчальний план та його обґрунтування.

Розділ 4. Особливості організації освітнього процесу та застосовуваних у ньому педагогічних технологій.

Розділ 5. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми.

Розділ 6. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.

Розділ 1

Призначення гімназії та засоби його реалізації

Головне завдання колективу гімназії

Забезпечити безперервність освітнього процесу у гімназії, охопити всіх дітей шкільного віку якісним навчанням та зберегти здоров'я і життя здобувачів освіти.

Мета діяльності гімназії:

Розвивати творчу, відповідальну, толерантну, демократичну особистість;

Удосконалювати уроки шляхом упровадження активних форм роботи.

Забезпечити сприятливі умови для фізичного, інтелектуального, полікультурного становлення особистості кожного здобувача освіти, досягнення ним рівня освіченості, відповідного ступеня навчання, розвиток потенційних можливостей з урахуванням їх пізнавальних інтересів і нахилів;

Формувати ключові життєві компетентності та громадянські якості громадян України;

Виховувати гуманну, вільну особистість з використанням новітніх форм і методів навчання дітей та вчителів, сприяти реалізації особистісно-орієнтовного підходу;

Готувати молодь до самостійної, активної, творчої життєдіяльності в нових соціальних і культурних умовах, вчити вмінню планувати стратегію власного життя, визначати своє життєве кредо й свій життєвий стиль.

Сприяння формуванню в здобувачів освіти знань, умінь і навичок, необхідних для майбутнього успішного вибору професії; розвитку пізнавальної творчої активності особистості; природних здібностей; уяви і продуктивного мислення з гуманістичним світосприйняттям і почуттям відповідальності за долю України, її народу; вихованню естетичних смаків; ведення здорового способу життя.

Жилинецька гімназія здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм ступенів освіти:

I ступінь - початкова освіта тривалістю чотири роки;

II ступінь – базова середня освіта тривалістю п'ять років;

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про заклад загальної середньої освіти.

Основними засобами реалізації призначення гімназії є:

- Надання можливості здобувачам освіти спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);
- Надання здобувачам освіти можливості вибору темпу засвоєння навчального матеріалу;
- Інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;

Розділ 2

Цілі та задачі освітнього процесу гімназії

Основні завдання:

- Виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в дітей національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, що прагне вдосконалення та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм;
- формування потреби здобувачів освіти до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.
- гарантування наступності освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації дітей до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я дітей.

У 2024/2025 навчальному році освітній процес в 5-7 класах Жилинецькій гімназії спрямований на реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 898 від 30 вересня 2020 року зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 972 від 30.08.2022), з урахуванням досягнень впровадження концептуальних засад реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та подолання викликів, зумовлених особливостями освітнього процесу в умовах воєнного стану, зокрема і подолання освітніх втрат. Організація освітнього процесу у 5–7 класах в 2024/2025 навчальному році здійснюватиметься відповідно до освітніх програм, розроблених закладами освіти на основі – Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 235 від 19.02.2021 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України № 1120 від 09. 08.2024)

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті. Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 23.08.2024 № 1/15281-23 «Про організацію 2024/2025 навчального року в закладах загальної середньої освіти», постановою Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні». Освітній процес організовується з дотриманням вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394 (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства охорони здоров'я № 1984 від 20.09.2021, № 1371 від 01.08.2022).

**Результати навчання спрямовані на формування ключових компетентностей
здобувачів освіти.**

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Вільне володіння державною мовою	здійснювати усну й письмову комунікацію (говоріння, слухання, читання, письмо) на основі знання функцій мови, ресурсів (словника, граматики) і норм сучасної української літературної мови, особливостей стилів мовлення та основних художніх та інформаційних (нехудожніх) жанрів, типів мовної взаємодії отримувати й опрацьовувати інформацію з різноманітних (звукових/аудіальних, друкованих, цифрових) джерел, критично її осмислювати та використовувати в усній та письмовій взаємодії для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей відповідально, з усвідомленням впливовості мови та цінності державної мови як мови міжнаціональної взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей в різних життєвих ситуаціях (навчальних, професійних тощо), творчого самовираження
2	Здатність спілкуватися рідною мовою (у разі відмінності від державної)	здійснювати усну й письмову комунікацію (говоріння, слухання, читання, письмо) на основі знання функцій мови, ресурсів (словника, граматики) і норм рідної мови, особливостей стилів і жанрів мовлення отримувати й опрацьовувати інформацію з різноманітних (звукових/аудіальних, друкованих, цифрових) джерел і критично її осмислювати та використовувати в усній та письмовій взаємодії для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей в різних життєвих ситуаціях (навчальних, професійних тощо), творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та на досвід комунікації державною мовою
3	Здатність спілкуватися іноземними мовами	ситуативно прийнятно та ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати й обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди й переконання в усній та письмовій формах (слухання, говоріння, читання, письмо) в різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, професійних, громадських тощо), спираючись на знання лексики й граматики відповідної мови, її норм, соціокультурної специфіки, особливостей міжкультурної комунікації та на досвід комунікації державною мовою

4	Математична компетентність	розвивати й застосовувати математичне мислення для: розв'язання широкого спектру проблем у повсякденному житті моделювання процесів і ситуацій із застосуванням математичного апарату усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому й суспільному житті людини
5	Компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій	застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для: пояснення світу природи, визначення питань і формулювання висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, спричинених людською діяльністю, і відповідальність особи як громадянина за наслідки цієї діяльності усвідомлення екологічних основ природокористування дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів розуміння контексту і взаємозв'язку господарської людської діяльності і важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства
6	Інноваційність	реагувати на зміни та долати труднощі, бути відкритим до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (бласс, заклад освіти, громада тощо), визначати й ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб займатися навчанням упродовж усього життя та досягати успіхів у ньому Екологічна компетентність
7	Екологічна компетентність	усвідомлення екологічних основ природокористування дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів розуміння контексту і взаємозв'язку господарської людської діяльності і важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства
8	Інформаційно-комунікаційна компетентність	впевнене, критичне й відповідальне використання цифрових технологій для розвитку й спілкування здатність безпечно та етично застосовувати засоби інформаційно-комунікаційної компетентності в навчанні та інших життєвих ситуаціях
9	Навчання впродовж життя	визначати власні потреби у плані розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, пошуку можливостей для навчання й розвитку спроможність вчитися й працювати як у колективі, так і самостійно, організувати своє навчання, оцінювати його й ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна

10	Громадянські та соціальні компетентності	пов'язані з ідеями демократії, моралі, справедливості, рівності, свободи, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають: спроможність діяти як відповідальний громадянин та брати повноцінну участь у громадському й суспільному житті, зокрема школи та класу, спираючись на розуміння духовно-моральних, соціальних, економічних і політичних понять і сталого розвитку, критичне оцінювання основних подій національної, європейської та світової історії, а також повагу до прав людини й верховенства права, поцінювання культурного розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України; виявлення поваги до інших та толерантності, уміння конструктивно співпрацювати, співчувати та діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального й фізичного добробуту та здоров'я; дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки й спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та базуються на загальноприйнятих моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності
11	Культурна компетентність	стійкий інтерес до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу шанобливе ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин України, інших країн і народів здатність розуміти й шанувати творчі способи вираження та передачі ідей і смислів в різних культурах через різні види мистецтва й інші культурні форми прагнення до розвитку й вираження власних ідей, почуттів засобами культури й мистецтва
12	Підприємливість і фінансова грамотність	ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, перетворюючи їх на цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою, уміння розв'язувати проблеми, готовність брати відповідальність за власні рішення, здатність працювати в команді заради планування та здійснення проєктів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, інноваційність, підприємливість і фінансова грамотність, екологічна, вміння вчитися протягом життя, громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Крім компетентностей розвиваються наскрізні вміння здобувачів освіти. Наскрізні вміння формуються на всіх інтегрованих курсах або предметах. Вони є спільними для всіх компетентностей.

Перелік наскрізних умінь:

- 1) читати з розумінням,
- 2) висловлювати власну думку усно і письмово,
- 3) критично та системно мислити,
- 4) логічно обґрунтовувати позицію
- 5) діяти творчо,
- 6) виявляти ініціативність,
- 7) конструктивно керувати емоціями,
- 8) оцінювати ризики,
- 9) приймати рішення,
- 10) розв'язувати проблеми
- 11) співпрацювати з іншими

Розділ 3

Навчальний план та його обґрунтування

Навчальні плани зорієнтовані на роботу гімназії за 5-денним навчальним тижнем.

2024/2025 навчальний рік розпочинається 2 вересня і закінчується 30 червня.

Навчальні заняття організуються за семестровою системою:

I семестр - з 02.09.2024 р. по 29.12.2024 р. (16 робочих тижнів)

II семестр - з 13.01.2025 р. по 30.05.2025 р. (19 робочих тижнів)

Тривалість уроків у закладі становить для 5-7 класів – 45 хвилин.

Освітню програму гімназії укладено за такими освітніми галузями: *Мовно-літературна, Математична, Природнича, Соціальна і здоров'язбережувальна, Громадянська та історична, Інформатична, Технологічна, Мистецька, Фізична культура.*

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», до Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти затвердженого наказом МОНУ № 8 від 12 січня 2016 р. (із змінами), заяви матері Безбах Т.М., з метою реалізації права дитини з особливими освітніми потребами на освіту, організувано індивідуальну форму здобуття освіти (педагогічний патронаж) для здобувача освіти 7 класу Безбаха Данила

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», до Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти затвердженого наказом МОНУ № 8 від 12 січня 2016 р. (із змінами), заяв батьків, з метою реалізації права дитини на освіту, переведено на індивідуальну форму здобуття освіти сімейна (домашня) здобувачів освіти 5 класу: Мазура Михайла, Міщишина Івана, Токаренко Олександр; 6 класу: Архіпова Тимура; 7 класу Безбах Вероніку.

Навчальний план для 5-7 класів Жилинецької гімназії.
 (складено відповідно до додатку 3; Типової освітньої програми, згідно наказу МОН № 235 від 19.02.2021 (в редакції наказу МОН України від 09.08.2024 № 1120)).

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень		
		5 клас	6 клас	7 клас
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3
	Українська література	1,5	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5	3,5
Математична	Математика	4	4	-
	Алгебра	-	-	2,5
	Геометрія	-	-	1,5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1,5	1,5	-
	Біологія	-	-	2
	Географія	-	1	2
	Фізика	-	-	2
	Хімія	-	-	1
Соціальна і здоров`язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров`я, безпека та добробут»	1	1	1
	Етика	0,5	0,5	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство»	1	2	-
	Історія України	-	-	1
	Всесвітня історія	-	-	0,5
	Громадянська освіта	-	-	0,5
Інформатична	Інформатика	1	1	1
Технологічна	Технології	1	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		22,5 + 3	25+3	28+3
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів		28	31	32
Всього (без фізичної культури + фізична культура)		22,5 + 3	25+3	28+3

Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються

Предмет «Громадянська освіта» (0,5 год) заплановано з II семестру

Навчальний план
здобувача освіти 7 класу
Безбаха Данила Олексійовичв
здійснюється за індивідуальною формою навчання (педагогічний патронаж)
(складено відповідно до додатку 3; Типової освітньої програми. згідно наказу МОН № 235 від 19.02.2021 (в редакції наказу МОН України від 09.08.2024 № 1120).

<i>Освітні галузі</i>	<i>Предмети</i>	<i>Кількість годин на тиждень в 7 класі</i>	<i>Кількість годин на тиждень (пед.патронаж)</i>	<i>Адаптація, Модифікація</i>
Мовно-літературна	Українська мова	3	1	Адаптація Модифікація
	Українська література	2	1	Адаптація Модифікація
	Зарубіжна література	1,5	1	Адаптація Модифікація
	Іноземна мова (англійська)	3,5	0,5	Адаптація Модифікація
Громадянська та історична	Історія України	1	1	Адаптація Модифікація
	Всесвітня історія	0,5	0,5	Адаптація Модифікація
	Громадянська освіта	0,5	0,5	Адаптація Модифікація
Математична	Алгебра	2,5	1	Адаптація Модифікація
	Геометрія	1,5	1	Адаптація Модифікація
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	0,5	Адаптація Модифікація
	Музичне мистецтво	1	0,5	Адаптація Модифікація
Природнича	Біологія	2	0,5	Адаптація Модифікація
	Географія	2	0,5	Адаптація Модифікація
	Фізика	2	0,5	Адаптація Модифікація
	Хімія	1	0,5	Адаптація Модифікація
Інформатична	Інформатика	1	1	Адаптація Модифікація
Технології	Технології	1	1	Адаптація Модифікація
Здоров'я і фізична культура	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека, добробут»	1	0,5	Адаптація Модифікація
	Фізична культура	3	1	Адаптація Модифікація
Разом		25,5	14	

Предмет «Громадянська освіта» (0,5 год) заплановано з II семестру

Розділ 4

Особливості організації освітнього процесу

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- *Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:*
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності здобувачі освіти можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях здобувачі освіти самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота у парах змінного складу) за умови, що окремі здобувачі освіти виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії впершу чергу покликані показати здобувачам освіти практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Здобувачі освіти можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Розділ 5

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Об'єктами контролює рівень сформованості ключових компетентностей здобувачів освіти, та відповідність вимогам до моделі випускника;

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів. Упродовж навчання здобувачі освіти опановують та розвивають способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу освіти приймає рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Оцінювання учнів 5-7 класів у 2024/2025 навчальному році здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093.

У цих рекомендаціях окреслено підходи до оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898. Об'єктами оцінювання є результати навчання учнів.

Результати навчання — це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Основні функції оцінювання: формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу); констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання); діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень); коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес); орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток); мотиваційно-стимулювальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);

розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення); прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє); виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку). Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація. Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання. Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитк

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку. Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях. Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягають учні. Загальні критерії оцінювання визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями. Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові. Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
I. Початковий	1	Учень / учениця: - сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; - виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з т допомогою вчителя; - передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.
	2	Учень / учениця: — - відтворює незначну частину Інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому / прочитаному частковий відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок; - виконує прості завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей,

		<p>висловлених іншими.</p> <ul style="list-style-type: none"> - комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.
	3	<p>Учень / учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відтворює частину Інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому / прочитаному частковій відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок; - виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі. - висловлює свої думки простими фразами/ реченнями; просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.
II. Середній	4	<p>Учень / учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії; - виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі; - використовує прості фрази / речення; сприяє спілкуванню та може надати їй пояснення у межах запропонованої теми.
	5	<p>Учень / учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття / явища /навчальні дії; - виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; - підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовує прості фрази / речення.
	6	<p>Учень / учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття / явища/ навчальні дії, наводить прості приклади; - виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі; - спілкується у межах запропонованої теми, використовує прості фрази / речення.
III. Достатній	7	<p>Учень / учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і Вирішення проблемних ситуацій;

		<p>відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки;</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконує репродуктивні й Частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання. - долучається до спілкування в межах запропонованої теми та визначає завдання через поставленні запитання.
	8	<p>Учень / учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників; - виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; - запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення та у межах запропонованої теми.
	9	<p>Учень / учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих способів для її уявлення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; - виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання. - ініціює спілкування та обмінюється інформацією у межах запропонованої теми.
IV. Високий	10	<p>Учень / учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ~ виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами; - застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі; - розвиває ідеї/думки учасників спілкування в межах запропонованої теми та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
	11	<p>Учень / учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; - застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних

		ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі; - узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у межах запропонованої теми; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.
	12	Учень / учениця: - оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлено інформацію в різних ситуаціях; - застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань; - виступає посередником у спілкуванні у межах запропонованої теми, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове).

Формувальне оцінювання - інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання. Формувальне оцінювання результатів навчання учнів / учениць виконує діагностувальну, коригувальну, орієнтувальну, мотиваційно-стимулювальну, розвивальну, прогностичну та виховну функції. Формувальне оцінювання (оцінювання в процесі навчання) є важливим складником освітнього процесу, оскільки воно відображає ж процес навчання учнівства, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат його навчальної діяльності на певному етапі навчання та дозволяє вчителю / вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання та відслідковувати їхній прогрес протягом навчального року.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель / учителька може встановлювати самостійно.

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли здобувачі освіти, з обов'язковими / очікуваними б результатами навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей). У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для

використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета / інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти. Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року. Річне оцінювання також може бути скоригованим. Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень

Розділ 6

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Перелік навчальних програм для 5-7 класів
за якими працює Жилинецька гімназія
(наказом від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021 р., № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. №1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324, від 22.08.2024р., № 1185): Положення про дистанційну форму)

1. «Українська мова 5-6 класи». Модельна програма (Заболотний О. В. та ін.)
2. «Українська мова 7-9 класи». Модельна програма (Заболотний О. В. та ін.)
3. «Українська література 5-6 класи». Модельна програма (Архипова В. П. та ін.)
4. «Українська література 7-9 класи». Модельна програма (Заболотний О. В. та ін.)
5. «Пізнаємо природу 5-6 класи». Модельна програма (Коршевніук та ін.)
6. «Англійська мова 5-9 класи ». Модельна програма (Редько та ін.)
7. «Етика». Модельна програма (Ашортія Є. Д. та ін.)
8. «Зарубіжна література 5-9 класи». Модельна програма (Ніколенко О. М.)
9. «Технології». Модельна програма (автори Туташинський В. І.)
10. «Мистецтво». Модельна програма (Кондратова Л. Г. та ін.)
11. «Інформатика». Модельна програма (Морзе Н. В., Барна О. В)
12. «Досліджуємо історію і суспільство 5-6 класи». Модельна програма (Гісем та ін.)
13. «Здоров`я безпека та добробут 5-9 класи». Модельна програма (Воронцова Т. В.)
14. «Математика 5-6 класи». Модельна програма (Істер О. С.)
15. «Фізична культура 5-9 класи». Модельна програма (авт. Баженков Є. В. та ін.)
16. «Географія 6-9 класи» Модельна програма (Кобернік О., Гільберг Т. Г.)
17. «Біологія 7-9 класи» Модельна програма (Балан П. Г.)
18. «Хімія 7-9 класи» Модельна програма (Григорович О.)
19. «Фізика 7-9 класи» Модельна програма (Кремінський Б. Г.)
20. «Алгебра 7-9 класи». Модельна програма (Істер О. С.)
21. «Геометрія 7-9 класи». Модельна програма (Істер О. С.)
22. «Історія України 7-9 класи». Модельна програма (Гісем та ін.)
23. «Всесвітня історія 7-9 класи». Модельна програма (Гісем та ін.)

Громадянські та соціальні компетентності

пов'язані з ідеями демократії, моралі, справедливості, рівності, свободи, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають:

спроможність діяти як відповідальний громадянин та брати повноцінну участь у громадському й суспільному житті, зокрема школи та класу, спираючись на розуміння духовно-моральних, соціальних, економічних і політичних понять і сталого розвитку, критичне оцінювання основних подій національної, європейської та світової історії, а також повагу до прав людини й верховенства права, поцінювання культурного розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України;

виявлення поваги до інших та толерантності, уміння конструктивно співпрацювати, співчувати та діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального й фізичного добробуту та здоров'я; дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки й спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та базуються на загальноприйнятих моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності

Культурна компетентність

стійкий інтерес до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу
шанобливе ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин України, інших країн і народів

здатність розуміти й шанувати творчі способи вираження та передачі ідей і смислів в різних культурах через різні види мистецтва й інші культурні форми

прагнення до розвитку й вираження власних ідей, почуттів засобами культури й мистецтва

Підприємливість і фінансова грамотність

ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, перетворюючи їх на цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності

здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою, уміння розв'язувати проблеми, готовність брати відповідальність за власні рішення, здатність працювати в команді заради планування та здійснення проєктів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність

Наскрізні вміння учнів

Державний стандарт визначає мету та принципи освітнього процесу в закладах базової середньої освіти, дає загальну характеристику змісту навчання, пояснює вимоги до обов'язкових результатів навчання та орієнтири для їхнього оцінювання. Документ було затверджено 30 вересня 2020 року. Державний стандарт базової середньої освіти [оприлюднено](#) на сайті Кабінету Міністрів.

Перелік ключових компетентностей та наскрізних умінь, закладений в Державний стандарт, базується на «Рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя». Завдяки підтримці Європейського фонду освіти, за безпосередньої участі провідних європейських експертів, ці рекомендації та пов'язані з ними європейські документи (так звані «Рамки компетентностей») ретельно опрацьовувала команда авторів документа.

До розробки Державного стандарту були залучені міжнародні експерти з проектів «Нова українська школа – 2» (Польща), «Демократична школа» Європейського Центру імені Вергеланда (Норвегія), «Фінська підтримка реформи української школи» (Фінляндія).

ОСВІТНІ ГАЛУЗІ

У Державному стандарті немає поділу на предмети, натомість є освітні галузі – це означає, що розробники освітніх та навчальних програм зможуть як втілювати певну навчальну галузь через окремих предмет, так і комбінувати їх для інтеграції.

Документ містить опис компетентнісного потенціалу та вимоги до обов'язкового навчання учнів у 9-ти галузях освіти:

1. мовно-літературній,
2. математичній,
3. природничій,
4. технологічній,
5. інформатичній,
6. соціальній і здоров'язбережувальній,
7. громадянській та історичній,
8. мистецькій,
9. фізичній культурі.

Для кожної галузі Державний стандарт описує мету і групи загальних результатів, які уточнюються через обов'язкові результати для кожного з циклів. Саме тому кожна освітня галузь має потенціал для розвитку кожної компетентності.

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

У документі чітко окреслено ключові компетентності, якими мають оволодіти школярі після закінчення кожного з двох циклів – адаптаційного (5-6 класи) і базового предметного навчання (7-9 класи), та наскрізні вміння.

Перелік основних компетентностей виглядає так:

- вільне володіння державною мовою,
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами,
- математична компетентність,
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій,
- інноваційність,
- екологічна компетентність,
- інформаційно-комунікаційна компетентність,
- навчання впродовж життя,
- громадянські та соціальні компетентності,
- культурна компетентність,
- підприємливість і фінансова грамотність.

НАСКРІЗНІ ВМІННЯ

Наскрізні вміння формуються на всіх інтегрованих курсах або предметах. Вони є спільними для всіх компетентностей.

Перелік наскрізних умінь:

- читати з розумінням,
- висловлювати власну думку усно і письмово,
- критично та системно мислити,
- діяти творчо,
- виявляти ініціативність,
- здатність логічно обґрунтувати позицію,
- конструктивно керувати емоціями,
- оцінювати ризики,
- приймати рішення,
- розв'язувати проблеми.

БАЗОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Державний стандарт містить 7 варіантів базових навчальних планів, відповідно до освітніх потреб здобувачів освіти.

З-поміж них – базові навчальні плани закладів загальної середньої освіти, класів (груп), спеціальних закладів та спеціальних класів (груп):

- з українською мовою навчання,
- з навчанням мовою корінного народу або національної меншини,
- з українською мовою навчання і вивчення мови корінного народу або національної меншини. Також частиною стандарту є базові навчальні плани для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку.

Базовий навчальний план описує загальний обсяг навчального навантаження, розподілений за освітніми галузями: рекомендовану, мінімальну та максимальну кількість навчальних годин за кожною з галузей та загалом.

Які ключові компетентності та наскрізні вміння потрібні учням 5-9 класів

30 березня 2021
31957

Теми: Управління школою Освітній процес Навчальні плани та програми
Які ключові компетентності та наскрізні вміння мають бути сформовані у здобувачів базової середньої освіти

Закон України «Про повну загальну середню освіту» [Скачати](#)
Компетентнісний підхід: як навчити учнів

Зміст освітнього процесу визначено в рамках ціннісного підґрунтя, ключових компетентностей та спільних для них умінь.

Ключові компетентності учнів

Вимоги до обов'язкових результатів навчання окреслені з урахуванням компетентнісного підходу, в основі якого — Рекомендації Ради ЄС від 22.05.2018 щодо ключових компетентностей для ціложиттєвої освіти (освіти впродовж життя).

Тож усі ключові компетентності однаково важливі: кожна з них сприяє успішному життю у суспільстві.

Цивільний захист: що заклади освіти повинні зробити у 2021 році

Як організувати роботу з цивільного захисту в 2021 році? Крок за кроком відповідно до Плану основ-них заходів цивільного захисту МОН на 2021 рік.

ВРАХУВАТИ У РОБОТІ

12 ключових компетентностей учнів

компетентність

уміння

Вільне володіння державною мовою

здійснювати усну й письмову комунікацію (говоріння, слухання, читання, письмо) на основі знання функцій мови, ресурсів (словника, граматики) і норм сучасної української літературної мови, особливостей стилів мовлення та основних художніх та інформаційних (нехудожніх) жанрів, типів мовної взаємодії

отримувати й опрацьовувати інформацію з різноманітних (звукових/аудіальних, друкованих, цифрових) джерел, критично її осмислювати та використовувати в усній та письмовій взаємодії для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей

відповідально, з усвідомленням впливовості мови та цінності державної мови як мови міжнародної взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей в різних життєвих ситуаціях (навчальних, професійних тощо), творчого самовираження

Здатність спілкуватися рідною мовою

(у разі відмінності від державної)

здійснювати усну й письмову комунікацію (говоріння, слухання, читання, письмо) на основі знання функцій мови, ресурсів (словника, граматики) і норм рідної мови, особливостей стилів і жанрів мовлення

отримувати й опрацьовувати інформацію з різноманітних (звукових/аудіальних, друкованих, цифрових) джерел і критично її осмислювати та використовувати в усній та письмовій взаємодії для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей

відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей в різних життєвих ситуаціях (навчальних, професійних тощо), творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та на досвід комунікації державною мовою

Здатність спілкуватися іноземними мовами

ситуативно прийнятно та ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати й обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди й переконання в усній та письмовій формах (слухання, говоріння, читання, письмо) в різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, професійних, громадських тощо), спираючись на знання лексики й граматики відповідної мови, її норм, соціокультурної специфіки, особливостей міжкультурної комунікації та на досвід комунікації державною мовою

Математична компетентність

розвивати й застосовувати математичне мислення для:
розв'язання широкого спектру проблем у повсякденному житті
моделювання процесів і ситуацій із застосуванням математичного апарату
усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому й суспільному житті людини

Компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій

застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для:
пояснення світу природи, визначення питань і формулювання висновків на основі отриманої інформації;
розуміння змін, спричинених людською діяльністю, і відповідальність особи як громадянина за наслідки цієї діяльності

Інноваційність

реагувати на зміни та долати труднощі, бути відкритим до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, заклад освіти, громада тощо), визначати й ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб займатися навчанням упродовж усього життя та досягати успіхів у ньому

Екологічна компетентність

усвідомлення екологічних основ природокористування
дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів
розуміння контексту і взаємозв'язку господарської людської діяльності і важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства

Інформаційно-комунікаційна компетентність

впевнене, критичне й відповідальне використання цифрових технологій для розвитку й спілкування
здатність безпечно та етично застосовувати засоби інформаційно-комунікаційної компетентності в навчанні та інших життєвих ситуаціях

Навчання впродовж життя

визначати власні потреби у плані розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, пошуку можливостей для навчання й розвитку
спроможність вчитися й працювати як у колективі, так і самостійно, організовувати своє навчання, оцінювати його й ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна

Громадянські та соціальні компетентності

пов'язані з ідеями демократії, моралі, справедливості, рівності, свободи, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають:

спроможність діяти як відповідальний громадянин та брати повноцінну участь у громадському й суспільному житті, зокрема школи та класу, спираючись на розуміння духовно-моральних, соціальних, економічних і політичних понять і сталого розвитку, критичне оцінювання основних подій національної, європейської та світової історії, а також повагу до прав людини й верховенства права, поцінювання культурного розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України;

виявлення поваги до інших та толерантності, вміння конструктивно співпрацювати, співчувати та діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального й фізичного добробуту та здоров'я; дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки й спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та базуються на загальноприйнятих моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності

Культурна компетентність

стійкий інтерес до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу шанобливе ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин України, інших країн і народів

здатність розуміти й шанувати творчі способи вираження та передачі ідей і смислів в різних культурах через різні види мистецтва й інші культурні форми

прагнення до розвитку й вираження власних ідей, почуттів засобами культури й мистецтва

Підприємливість і фінансова грамотність

ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, перетворюючи їх на цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності
здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою, вміння розв'язувати проблеми, готовність брати відповідальність за власні рішення, здатність працювати в команді заради планування та здійснення проєктів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність

Наскрізні вміння учнів

Наскрізні вміння (м'які навички) є спільними для ключових компетентностей здобувачів освіти.

11 наскрізних умінь

Читання з розумінням

сприймати, розуміти інформацію, записану (передану) різним способом або відтворену технічними пристроями

виявляти припущення та інформацію, надану в тексті в неявному вигляді доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні умовиводи фактами з тексту та неявними доказами

висловлювати ідеї, пов'язані з новим розумінням тексту після його аналізу та добору контраргументів

Висловлення власної думки усно й письмово

передавати словесно власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації та обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії

Критичне та системне мислення

визначати характерні ознаки явищ, подій, ідей

аналізувати й оцінювати доказовість і вагу аргументів у судженнях, враховувати

протилежні думки і контраргументи

відрізнати факти від їхньої інтерпретації, розрізнати спроби маніпулювання даними,

використовуючи різноманітні ресурси й способи для оцінювання надійності кількісних і

якісних доказів та достовірності інформаційних джерел

Творчість

творче мислення, продукування нових ідей, використання ідей інших та їх доопрацювання

застосування знань з різних предметів і галузей для створення нових об'єктів, ідей

вміння випробовувати нові ідеї з обґрунтованим ризиком під час висловлення та

впровадження нового

Ініціативність

активний пошук і пропонування рішень для розвитку й перевірки ідей та вирішення

проблем (створення цінностей)

Логічне обґрунтовування позиції

висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді

умовиводів/суджень, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів

Конструктивне керування емоціями

розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших

розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, та вживати заходів, які

відповідають емоційному стану, на основі усвідомлення того, що особа може керувати

емоціями, знає способи налаштування себе на продуктивну діяльність

Оцінювання ризиків

розрізнати прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на велику кількість чинників

Ухвалення рішень

оцінювати способи розв'язання проблем, враховуючи їхні етичні, правові, екологічні та суспільні наслідки

Розв'язування проблем

формулювати проблеми і представляти їх різними способами

обирати й отримувати дані для вирішення проблем з надійних джерел, застосовуючи різні

прийоми/стратегії розв'язання/вирішення проблем

Співпраця з іншими

обґрунтовувати користь взаємодії під час спільної діяльності

планувати свою і групову роботу, підтримувати учасників групи

допомагати та спонукати/заохочувати інших до досягнення спільної мети

«Повне або часткове копіювання будь-яких матеріалів сайту, цитування, публікація їх анотованих оглядів допускаються лише з письмового дозволу редакції сайту Педрада
Джерело: <https://oplatforma.com.ua/article/2762-yak-klyuchov-kompetentnost-ta-naskrzn-vmnnya-potrbn-uchnyam-5-9-klasv>»